

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

**SANDIK KURULU ÜYELERİ
VE
GÖZLEMCİLER İÇİN REHBER**

(MAHALLİ İDARELER İLE
MAHALLE MUHTARLIKLARI ve
İHTİYAR HEYETLERİ SEÇİMİ)

29 Mart 2009

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Giriş	5
SANDIK KURULU	7
Sandık Kurulunun Görev ve Yetkileri	7
Sandık Kurulunun Öteki Görevleri.....	8
Sandık Kurulu Başkanı.....	9
Sandık Kurulunda Çoğunluğun Sağlanamaması	9
Sandık Alanında Bulunabilecekler	9
OY VERME	11
Seçmen Kimliğinin Belirlenmesi	11
Oy Verme Zamanı	11
Oy Vermede Sıra	12
Oy Kullanma.....	13
İl Genel Meclisi Seçiminde Oy Kullanma	13
Belediye Seçiminde Oy Kullanma	13
Köy veya Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyeti Seçiminde Oy Kullanma	14
Sandık Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Bina Sorumluları ve Güvenlik Görevlilerinin Oy Kullanması	15
SANDIKLARIN AÇILMASI	16
Sandıkların Açılma Sırası.....	16
OYLARIN SAYIM DÖKÜMÜ	17
Öteki İşlemler	17

GEÇERLİ SAYILMAYACAK ZARFLAR VE

OY PUSULALARI19

Geçersiz Zarflar19

Geçersiz Oy Pusulaları19

Seçim Sonuçlarının Cetvele Geçirilmesi20

Tutanakların Düzenlenmesi.....21

Sayıma İlişkin Evrak ve Belgelerin İlçe Seçim

Kurulu'na Teslimi.....22

Sonuçların İlçe Seçim Kurulunda Birleştirilmesi.....23

GÖZLEMCİ (MÜŞAHİT).....24

Gözlemcinin Tutanak Örneğini Alması.....25

ŞİKAYET26

Şikayete Yetkili Olanlar26

İTİRAZ27

İtirazda Bulunabilecek Kimseler27

İtirazın Yapılacağı Mercii.....27

İtirazın Şekli28

Değerli Cumhuriyet Halk Partili,

Seçim, Ulusal iradeyi belirleyen demokratik bir yoldur. Seçmek, hak olduğu kadar bir ödevdir de. Yurttaşlarımızın Partimize oy vermelerini sağlamak her partilinin kıvanç duyacağı bir çabadır.

CHP adına üye olarak katıldığınız ya da CHP gözlemcisi olarak bulunduğunuz sandık kurullarında tüm seçim işlemlerinin, ilgili yasalara, Yüksek Seçim Kurulu'nun genelge ve kararlarına uygun biçimde gerçekleşmesini sağlamak büyük önem taşımaktadır. Gerektiğinde yapılacak itiraz ve şikayetleri görevli kurula ulaştırmak, itirazları yapmaya yetkili partili tarafından zamanında ve belirlenmiş yöntemlere uygun olarak gerçekleştirmek sonuçları etkiler, oy kaybetmeyi önler. Oy kullanmaktan başlayıp, sayım ve ayırımın tutanaklara geçirilerek Seçim Kurullarına aktarılması ile görevin sona ermesine dikkatli ve uyanık olmak, bilgili, sempatik ve çalışkan bir partili olarak görev yapmak başarının ön koşuludur.

Seçim başarımız; bildirge, program, propaganda, adayların nitelikleri, partimizin genel etkinlikleri kadar, sandık kurullarında görevli CHP'lilerin de eseri olacaktır.

Bu rehber içeriğinde yazılanları, seçimden önce okuyup kavramalı ve seçim günü gerektiğinde ilgilileri uygun bir dille uyarmalı, itiraz ve şikayette bulunmalısınız.

Bu broşür;

- a) 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun,
- b) 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu,

- c) 2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun
- d) Yüksek Seçim Kurulunun (Örnek; 138 ve 139 Sayılı) Genelgeleri,
- e) Yüksek Seçim Kurulu Kararları,

göz önüne alınarak hazırlanmıştır, Sandık Kurulu Üyeleri, Gözlemciler (Müşahitler) gerektiğinde daha ayrıntılı bilgi edinmek için görev yaptıkları sandığın başkanından; varsa CHP sandık alan sorumlusundan “T.C. Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı, 29 Mart 2009 Pazar günü yapılacak Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Genel Seçimlerinde Sandık Kurullarının Görev ve Yetkilerini Gösterir Genelge’yi (Örnek 138)” isteyip inceleyebilirler ve Sandık Kurulu Başkanını bu genelgenin hükümlerine uygun hareket etmeleri konusunda uyarabilirler.

Seçmenin oyunun sandığa girmesi kadar sandıktan çıkan sonucun korunması da önemlidir. Ayrıca gerektiğinde aşağıda numaraları belirtilen telefonların aranması durumunda istenen bilgi ve yardım CHP tarafından size ulaştırılacaktır.

CHP

GENEL MERKEZ

0312 207 40 00

İL TEL

.....

İLÇE TEL

.....

SANDIK KURULU

Sandık Kurulu şehirlerde, bir başkan, bir memur üye ile o yerde son Milletvekili seçiminde, en çok oy alan beş (5) partiden belirlenen birer asıl ve birer yedek üyeden oluşur. Köylerde ise, memur üye yerine köy ihtiyar meclisi üyeleri arasından çekilecek kura ile asıl ve yedek üye belirlenir. Kurul asıl üyelerle toplanır. (298 Sayılı Kanun Md. 21,22,23; YSK Genelge 139, Bölüm II Md. 7, 7A,7B,)

CHP, her ilçede Sandık Kurullarına üye verecektir.

Sandık kurulu üyeleri, 29 Mart Pazar günü oy kullanma başlamadan en geç bir saat önce görev yerinde olacak ve oyların sayımına ilişkin belgeler İlçe Seçim Kurulu'na teslim edilinceye kadar aralıksız çalışacaklardır. (YSK 139 Genelge Bölüm II. Md. 8-b)

AYRICA, CHP GÖZLEMCİSİNİN (MÜŞAHİDİNİN) BULUNMADIĞI SANDIKTA, CHP ADINA SANDIK KURULU ÜYELİĞİ YAPAN KİŞİ, PARTİ GÖZLEMCİSİNİN GÖREVLERİNİ DE ÜSTLENECEK, ÖZELLİKLE SEÇİM SONUÇLARINI BELİRTEN ONAYLI (ÖRNEK 51, 53, 54, 54/1) TUTANAKLARDAN BİRER TANESİNİ ALIP İLÇE BAŞKANLIĞI'NA ULAŞTIRACAKTIR. (298 SK Md.106, YSK Genelge Örnek 138 Md. 37, 39, 47, 49/2)

Oy kullanan seçmen sayısı (=) tüm partilerin aldığı oylar (+) varsa bağımsızların aldığı oylar (+) geçersiz oyların toplamına eşit olması gerekir.(YSK Genelge örnek 138 Md.46/son.)

Sandık Kurulunun Görev ve Yetkileri

Sandık Kurulları, görevlerini Yüksek Seçim Kurulu'nun 138 sayılı Genelgesi esasları içinde sürdürür. Mahalli İdareler ile

Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri/meclisleri Seçimlerinde, oy verme işlemleri aynı sandık kurulu tarafından yürütülür. (298 SK. Md.5,21-26, YSK Genelge 138 Md. 4)

Sandık Kurulu üyeleri ant içerek göreve başlarlar. (298 SK Md.70, YSK Genelge Örnek 138 Md.7)

Sandık Kurulunun Öteki Görevleri

- * Seçmenin oyunu kolaylıkla ve gizli bir şekilde verebilmesi için sandığın konulacağı yer ile kapalı oy verme yerini (hücre) belirlemek. (298 SK Md.74,75,76 YSK Genelge Örnek 138 Md. 9,10 ve devamı)
- * Sandık alanı içinde seçimin düzenli geçebilmesi için gerekli tedbirleri alarak oy verme işlerini yürütmek. (298 SK Md.86-94, YSK Genelge 138 Md. 24-34)
- * Oy verme işleri hakkında ileri sürülebilecek itiraz ve şikayetleri inceleyerek karara bağlamak. (298 SK Md.110,116,117 YSK Genelge Örnek 138 Md.5/d,58,59,60,61,62,63)
- * Oyların sayım ve dökümünü yapmak, sonuçlarını tutanaklara geçirmek. (298 SK Md. 99-106, YSK Genelge Örnek 138 Md. 35-49)
- * Oyların sayımına ilişkin belgelerin ilçe seçim kurullarına teslim tarihine kadar aralıksız çalışmaktır. (298 SK. Md.99, YSK Genelge 138 Md.67)

29 Mart 2009 günü her sandık kurulu birden çok seçimi bir arada yapacağından seçimlere ait sandık kurulu işlemleri bitirilmeden belge ve bilgiler seçim kuruluna götürülmeyecektir.(YSK Genelge Md.55/3)

Sandık Kurulu Başkanı

Genellikle kamu görevlisi olan (öğretmen gibi) başkan, ilçe seçim kurulundan önceden aldığı oy verme araçları (mühürlü oy pusulası, tutanak, formlar, bandrol, sandık, torba v.s.) ve seçmen listesi, sahiplerine verilmemiş seçmen bilgi kağıtları, sandık kurullarının görev ve yetkilerini belirleyen YSK Örnek 138 sayılı genelge ile oy verme zamanı başlamadan bir saat önce sandığın konulacağı yerde hazır bulunur. Kurulu toplar. (YSK Genelge 138 Md. 6,22,23)

Sandık Kurulunda Çoğunluğun Sağlanamaması

Gelmeyen asıl üye yerine yedeklerden biri göreve çağrılır. Kurul yedeklerle de tamamlanamaz ve üye sayısı üçün altına düşerse, eksiklik o sandık alanında seçme yeterliliğine sahip okur-yazar kişiler arasından başkanın seçeceği kimselerle doldurulur. (298 SK Md.73, YSK Genelge 138 Md. 8)

BU DURUMLARDA SANDIK ALANINDA BULUNAN CHP GÖZLEMCİSİ (MÜŞAHİDİ) ASIL ÜYE OLMA OLANAĞINI KULLANMALIDIR.

Sandık Alanında Bulunabilecekler

Sandıkların, kapalı oy verme yerinin ve sandık kurullarının yerleştiği yerin 100 metre uzağına kadar olan çevre sandık alanıdır. (298 SK Md.81, YSK Genelge 138 Md. 14)

Sandık alanında adaylar ile partilerin gözlemcileri sandık başı işlemlerini izlemek üzere bulunabilirler. (298 SK Md.25, 72, YSK Genelge 138 Md. 15,16)

Sandık başında görevli bulunan partili kurul üyeleri/Gözlemci-

ler (Müşahitler) rozet, amblem veya başka bir parti işareti taşıyamaz. (YSK Genelge 138 Md.15/son, 16/son)

Gözlemciler hangi siyasi parti ya da bağımsız aday adına görev yaptıklarını yazılı belge ile kanıtlamak zorundadırlar. (YSK Genelge 138 Md. 16/son)

PARTİ GÖZLEMCİLERİNE, SAYIM DÖKÜM SONUNDA ONAYLI TUTANAK ÖRNEĞİ (ÖRNEK 51, 53, 54, 54/1) **VERİLİR.** (298 SK Md.106, YSK Genelge Örnek 138 Md.47/son. 49/2)

OY VERME

Seçmen Kimliğinin Belirlenmesi

Sandık seçmen listesinde adı yazılı olanlar oy kullanırlar. **Listede kaydı olmayanlar oy kullanamazlar.**(298 SK.Md.87-YSK Genelge 138 Md.28)

Sandık başına gelen seçmen; **Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan;** nüfus cüzdanı, resmi daireler veya iktisadi devlet teşekküllerince verilen soğuk damgalı kimlik kartı, pasaport, evlenme cüzdanı, sürücü belgesi gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli, resmi nitelikteki belgelerden birini başkana verir ve seçmen sıra numarasını söyler. Bu belgelerden birini vermeyen seçmen oy kullanamaz. **Belediyeler ile köy veya mahalle muhtarlarınca düzenlenip onaylanan kimlik belgeleri seçmenin kimliğinin tespitinde geçerli değildir.** (298 SK Md. 87,91- YSK 138 Genelge Md. 28)

Oy Verme Zamanı

Oy verme aşağıda sayılan illerin dışında tüm yurttan sabah 08.00 ile akşam 17.00 saatleri arasındadır.

Adıyaman, Ağrı, Artvin, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Hakkari, Kars, Malatya, Kahramanmaraş, Mardin, Muş, Ordu, Rize, Siirt, Sivas, Trabzon, Tunceli, Şanlıurfa, Van, Bayburt, Batman, Şırnak, Ardahan, Iğdır ve Kilis illerinde oy vermenin başlangıç ve bitiş saatleri **07.00 - 16.00** olarak saptanmıştır.(YSK 06.01.2009 Gün 6 nolu karar, YSK Genelge 138 Md. 22/1)

Yukarıda belirtilen bitiş saati geldiği halde, sandık başında oy vermek için bekleyen seçmen varsa, bunlar sandık başkanı tarafından sayılır, kimlikleri tespit edilir ve sıra ile oyları kullanılır. Oy verme bitiş saatinden sonra sandık başına gelen seçmen oy kullanamaz. (298 SK Md.89,96-YSK Genelge 138 Md.22)

Sandık başına gelen seçmenler sıra ile birer birer alınır. Gebeler, hastalar, özürülüler, yaşlılar sıra ile bekletilmeden oylarını kullanırlar. Güvenlik görevlileri ve yaşlıların da bekletilmeden oy kullanmalarına izin verilir. Yaşlılar ile özürülülere yardım edenlerin de öncelikle oy kullanmalarına izin verilebilir. (298 SK. Md.93/2 YSK Genelge 138 Md.24, 25)

Sandık başında, seçmene, vereceği oy hakkında hiç kimse müdahale, telkin ve tavsiyede bulunamaz. Hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz.(298 SK.Md.88-YSK Genelge 138 Md.27)

Görme Özürülüler, elleri eksik olanlar, felçliler veya bu gibi bedeni sakatlıkları olanlar, akrabaları ya da başka bir seçmen yardımıyla oylarını kullanırlar. Bir seçmen birden fazla özürülüye yardım edemez. (298 SK Md.93/2-YSK Genelge 138 Md. 25)

Okur-yazar olmayanlara sandık alanında başkaları yardımda bulunamaz. Bu durumdaki seçmen talep ederse ancak sandık kurulu başkanı parti işaretlerinin hangi partiye ait olduğu konusunda açıklamada bulunur.(YSK Genelge 138 Md.33)

Oy Vermede Sıra

Seçmenler oylarını aşağıdaki sıra ile kullanacaklardır.

- 1- İl Genel Meclisi Üyeliği Seçimi; TURUNCU renkli birleşik oy pusulası TURUNCU renkli zarfa,

- 2- Belediye Başkanlığı (Büyükşehir Dahil) ve Belediye Meclis Üyeliği Seçimi; Büyükşehir Belediye Başkanlığı için BEYAZ, Öteki Belediye Başkanlığı için MAVİ, Belediye Meclis Üyeliği için SARI renkli birleşik oy pusulaları birlikte MAVİ renkli zarfa,
- 3- Köy veya Mahalle seçimlerinde Köy Muhtarı ve İhtiyar Heyeti Seçimi; oy pusulalarını MOR renkli zarfa koyarak oy kullanırlar. (YSK Genelge138 Md. 29,30,31)

Oy Kullanma

İl Genel Meclisi Seçiminde Oy Kullanma

Seçmen ilk olarak TURUNCU renkli birleşik oy pusulası TURUNCU renkli zarf ve ayrıca TERCİH veya EVET mührünü alarak kapalı oy verme yerine gider, hangi siyasi partiye oy verecekse o bölümde bulunan boş daire içine EVET mührünü basar, zarfa koyar ve üzerinde “**İl Genel Meclisi**” bandrolü bulunan sandığa oyunu atar ve sandık seçmen listesindeki adının karşısını imzalar. (298 SK Md.91,92,93- YSK Genelge 138 Md. 29,30)

Belediye Seçiminde Oy Kullanma

Sandık Kurulunca seçmene ikinci olarak

Belediye Başkanlığı için MAVİ

Belediye Meclis Üyeliği için SARI,

Büyükşehir Belediye Başkanlığı için BEYAZ renkli birleşik oy

pusulaları ile bir adet MAVİ renkli ZARF hepsi bir arada verilir. Ayrıca TERCİH veya EVET mührünü alarak kapalı oy verme yerine gider, hangi siyasi partiye oy verecekse o bölümde bulunan boş daire içine EVET mührünü basar, her üç pusulayı da ayrı ayrı düzgün bir şekilde katlayıp MAVİ renkli zarfa koyar ve üzerinde “**Belediye Seçimi**” bandrolü bulunan sandığa oyunu atar ve sandık seçmen listesindeki adının karşısını imzalar. (298 SK Md.91,92,93- YSK Genelge 138 Md. 29,30,31)

Köy veya Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyeti Seçiminde Oy Kullanma

Seçmene son olarak Köy veya Mahalle Muhtarı ve İhtiyar Heyeti üyelerine ait MOR renkli ZARF verilir.(YSK Genelge138 Md.29,30) Seçmen kapalı oy verme yerinde bulunan Muhtar ve Üyeler için ayrı ayrı düzenlenmiş ya da düzenlediği oy pusulalarını bu tek zarfa koyar.

Kapalı oy verme yerinde bulunan beyaz kağıt seçmen tarafından oy pusulası olarak doldurulabileceği gibi, basılmış, teksir edilmiş, herhangi bir araçla veya elle çoğaltılmış oy pusulaları oy verme yerinde oy zarfına konulabilir. Önceden hazırlanmış oy pusulalarının beyaz kağıda yazılmış olması gerekir. (2972 S.K. Md. 32-YSK Genelge 138 Md. 50,51,52)

Mahalle seçiminde İhtiyar Heyeti Üyeliği için oy pusulasına 4(dört) isim yazılması gerekir.(2972 SK Md.30,31,32)

İmza atamayanların sol elinin başparmağının izinin alınmasıyla yetinilir. Bu parmağı olmayan seçmenin hangi parmağını bastığı yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin durumu adı karşısına yazılıp başkan tarafından imzalanır. **Bu işlem-**

ler, aynı seçmen için ve her seçim türü için ayrı ayrı tekrarlanır. (298 SK. Md. 93; 2839 SK Md. 27-28; YSK Genelge 138 Md. 31)

Sandık Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Bina Sorumluları ve Güvenlik Görevlilerinin Oy Kullanması

Bu kişiler görev yaptıkları sandık seçmen listesinde kayıtlı değillerse kendilerine İlçe Seçim Kurulu tarafından verilen (örnek 142) belgeyi sandık kuruluna teslim ederek görev yaptıkları sandıklarda sadece bu belgede yazılı seçimler için oy kullanırlar. (298 SK. Md. 94, YSK Genelge 138 Md. 34)

SANDIKLARIN AÇILMASI

Oy verme işlemi bitince, kurul başkanı bunu yüksek sesle ilan eder ve oylamanın bittiğini tutanak defterine geçirir. Sandık seçmen listesinde olanların tümü oyunu kullanmış olsa bile oy verme işleminin sona erme saatinden önce sandıklar açılmaz. (298 SK. Md. 96, YSK Genelge 138 Md. 35)

Sandıkların Açılma Sırası

(YSK Genelge 138 Md.35)

A- Köy seçimleri ve ilçe seçimleri birlikte yapıldığında,

- 1- Köy seçimi sandığı,
- 2- İl Genel Meclisi seçimi sandığı

B- İl Genel Meclisi, Belediye ve Mahalle Seçimleri birlikte yapıldığında;

- 1- Belediye Seçimleri Sandığı,
- 2- Mahalle Seçimleri Sandığı,
- 3- İl Genel Meclisi Seçimleri Sandığı

Sırayla açılacaktır.

Önce açılan sandığa ilişkin bütün işlemler tamamlanmadan (sayım-döküm, tutanağa geçirme, sonuçların ilanı, parti gözlemcilerine sonuç tutanağı örneği verilmesi ve torbanın mühürlenmesi yapılmadan) öteki sandıklar açılmaz. Açılma sırası gelmeyen sandıkların zarf atılan yerleri kağıt yapıştırılarak kapatılır. Ters çevrilen sandık, Kurul Üyelerinin gözleri önünde korunur. (YSK Genelge 138 Md. 35)

OYLARIN SAYIM DÖKÜMÜ

Sayım ve döküm açık olarak yapılır. Oy verme yerinde bulunanlar sayım ve dökümü izleyebilirler. Çalışmaların güven ve düzeni bakımından masa etrafında bulunanların izlemesine engel olmayacak şekilde boş alan bırakılır. (298 SK. Md. 95, YSK Genelge 138 Md. 36)

Yapılan işlemleri izlemek üzere her sandıkta CHP'yi temsilen gözlemci (müşahit) bulunur. (298 SK. Md. 25,72, YSK Genelge 138 Md. 15,16,45)

Sandıktan çıkan sayım ve döküm cetvellerine işlenen oy pusulalarını sandık kurulunun diğer üyeleri ve parti gözlemcileri (müşahitler) isterlerse görebilirler. Bu nedenle aday ve parti gözlemcilerine sayım masası başında yer verilir.

Partili gözlemci sayısı üç ten fazla ise kura ile seçilen üçü sandık başında kalır. Ötekiler sayımı yakından izleyebilmeleri için ayrılan yerde bulunurlar. (298 SK. Md. 25,72,100, YSK Genelge 138 Md. 16, 45)

Öteki İşlemler

(YSK Genelge 138 Md. 37,38,39)

Oy Verenler Sayısının Kontrolü;

Sandık açılmadan önce seçmen listesinde yazılı seçmenlerin adları ile karşılardaki imza ve parmak izleri sayılarak, oy kullanmış olanların toplamı saptanır. Sandık seçmen listesinde oy kullanmamış olanlara ait imza bölümü çizilmek suretiyle kapatılır. Durum;

- Köy ve mahalle seçimlerinde 51,
- İl genel meclisi seçimlerinde 53,
- Belediye seçimlerinde 54,
- Büyükşehir belediyesi seçimlerinde 54/1,

örnek sayılı basılı tutanaklara geçirilir ve sonuçları yüksek sesle ilan edilir. (298 S.K. 96)

- * Kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarfları sayılır ve ilgili tutanaklara geçirilir.
- * Oy sandığı orada bulunanların gözleri önünde açılır.
- * Sandıktan çıkan zarf sayısı ilgili tutanağa geçirilir. Oy veren seçmen sayısı ile karşılaştırılır. Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısından fazla çıkacak olursa; varsa geçersiz zarflar ayrılır. (Bu zarflar yakılmaz) Bunların çıkartılmasıyla fazlalık giderilmemişse kurul başkanı imza ile eşitliği sağlayacak sayıda zarfı gelişi güzel çeker. (Sadece bu zarflar açılmadan derhal yakılarak imha edilir, durum tutanağa geçirilir)
- * Oy kullananların imza sayısı ile sandıktan çıkan zarf sayısı eşit ise, geçersiz zarf olup olmadığı denetlenir. Geçersiz zarf varsa sayılarak ayrılır, paketlenir ve tutanağa yazılır. (298 Sk.Md.98)
- * Geçerli zarflar sayılarak sandığa konur. Ara vermek sizin döküme başlanır. Bütün bu işlemler tutanak defterine geçilir. (298 SK. Md. 98, YSK Genelge 138 Md. 39)
- * Sandık Kurulu Başkanı tasnif işlemlerine başlamadan önce; döküm cetvellerinin boş ve yazısız olduğu orada bulunanlara gösterilir. (298 SK. Md. 100, YSK Genelge 138 Md. 40)
- * Başkan sayım döküm sırasında kurul üyeleri arasında iş bölümü yapar. (298 SK. Md. 100, YSK Genelge 138 Md. 41)

GEÇERLİ SAYILMAYACAK ZARFLAR VE OY PUSULALARI

Bir zarftan çıkan oy pusulalarında bir seçime ait olanın geçersiz olması ötekinin geçersiz sayılmasını gerektirmez.

Geçersiz Zarflar

(298 SK. Md. 103, YSK Genelge 138 Md. 43/A)

- * Belediye Seçiminde Mavi, İl Genel Seçiminde Turuncu, Muhtarlık seçiminde MOR Renkte olmayan
- * Çift mühür (İlçe seçim Kurulu Mührü ve Sandık Kurulu Mührü) taşımayan
- * Hangi seçmen tarafından atıldığı belli olacak şekilde imza, mühür veya işaret taşıyan zarflar ve oy pusulaları geçersizdir. (Bunların saklanması zorunludur, yakılmaz)

Geçersiz Oy Pusulaları

(298 SK. Md. 103, YSK Genelge 138 Md. 43/B)

- * Sandık kurulunca verilen kağıttan başka kağıda basılı ve yazılı oy pusulaları,
- * Hangi seçmen tarafından atıldığı belli olacak şekilde imza, mühür veya işaret taşıyan oy pusulaları,
- * Arkasında sandık kurulu mührü bulunmayan oy pusulaları,
- * Hiçbir yerine EVET veya TERCİH mührü basılmamış oy pusulaları,

- * Partilere veya bağımsız adaylara ayrılmış alanlardan birden fazlasına EVET veya TERCİH mührü basılmış oy pusulaları (**başka partinin veya bağımsız adayın alanına taşmamak kaydıyla aynı partinin veya bağımsız adayın adına birden çok mühür olan oy pusulaları geçerlidir**)
- * Birden fazla siyasi parti veya bağımsız aday alanına girecek şekilde EVET mührü basılan oy pusulaları, (bir siyasi parti veya bağımsız aday alanına basılan “EVET” veya “TERCİH” mührünün sadece iki parti alanını ayıran çift çizgili bölgeye taşmış olması oy pusulasını geçersiz kılmaz)
- * Zarfın içinde el ilanı, herhangi bir kağıt veya madde bulunan oy pusulaları,

Oy pusulalarının katlanarak zarfa konması nedeniyle EVET veya TERCİH mührü ya da oy pusulasının arkasındaki sandık kurulu mühür izinin pusulanın öteki kısmına geçmesi pusulayı geçersiz kılmaz. (YSK Genelge 138 Md. 43/B)

Belediye seçimlerinde zarftan sadece bir bileşik oy çıkmış olması oyu geçersiz kılmaz.(298 SK. Md.103-YSK Genelge 138 Md.43/B-bf/son)

Seçim Sonuçlarının Cetvele Geçirilmesi

(298 SK.Md.100,105;YSK Genelge 138 Md. 44-53)

Sandık Kurulu Başkanının okuduğu her geçerli oy ;

İl Genel Meclisi Seçiminde

Örnek 50 Cetvele,

Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçiminde Örnek 49/1 Cetvele,
Belediye Başkanlığı Seçiminde Örnek 49/1 Cetvele,
Belediye Meclis Üyeliği Seçiminde Örnek 50 Cetvele,
Köy-Mahalle Seçiminde (Muh.İh.Hey.) Örnek 49-48 Cetvele işlenir

Pusulaların okunmasından sonra her sütuna çizilmiş bulunan son rakam, o sütundaki siyasi partinin ve bağımsız adayın almış olduğu oy sayısını gösterir. Bu sayı rakamla ve yazıyla sütun altına yazılır.

Sonuçlar orada bulunanlara yüksek sesle ilan edilir.

Tutanakların Düzenlenmesi

(298 Sk. Md.105-106; YSK Genelge 138 Md.47-48)

Cetvellerdeki sonuçlar

İl Genel Meclisi Seçiminde Örnek 53 ,
Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçiminde Örnek 54/1,
Belediye Başkanlığı Seçiminde Örnek 54,
Belediye Başk. Ve Meclis Üyeliği Seçiminde Örnek 54 ,
Köy-Mahalle Seçiminde (Muh.İh.Hey.) Örnek 51,

(Ayrıntılı dökümleri ile) tutanaklara geçirilir ve altları sandık kurulu başkanı ve üyelerince imzalanır.

Seçim sonuçlarını gösterir tutanak özetlerinin sandık alanına asılması ve parti gözlemcilerine birer örneğinin derhal ve mutlaka verilmesi gerekir. (298 SK. Md. 106/son, YSK Genelge 138 Md. 47/son, 49/son, 54)

CHP GÖZLEMCİSİ, ALTLARI SANDIK KURULU ÜYELE-RİNCE İMZALANMIŞ TUTANAK ÖRNEKLERİNİ ALACAK VE EN SERİ ŞEKİLDE İLÇE BAŞKANLIğI'NA ULAŐTIRA-CAKTIR.

Sayıma İlişkin Evrak ve Belgelerin İlçe Seçim Kurulu'na Teslimi

(298 SK. Md. 71/5, 107, YSK Genelge 138 Md. 56)

Sandık kurulları seçime ilişkin cetvelleri, tutanakları ve öteki kağıt, belgelerle malzemeleri ayrı ayrı paketler halinde sarar, üzerine sayılarını yazarak mühürler. Sandık kurul başkanı ve kura ile seçilen iki üye tarafından torbalar İlçe Seçim Kurulu'na tutanakla teslim edilir. İlçe Seçim Kurulu'nun teslim tuta-nağının bir örneğini sandık kurulu başkanı alır. **(298 SK. Md. 71/5, 107, YSK Genelge 138 Md. 56)**

CHP Lİ SANDIK KURULU ÜYELERİ KURADA ÇIKMAMIŐ OLSALAR BİLE TORBALARI GÖTÜRMESİ VE SEÇİM KURULUNA TESLİM ETMESİ SİRASINDA GEREKTİğİNDE KENDİ OLANAKLARI İLE ULAŐIM SAęLAYARAK SANDIK KURULU BAŞKANININ YANINDA OLMALIDIR.

Sandık kurulunun mühürlü torbası hiçbir gecikmeye meydan verilmeden, hiçbir yere uğranmaksızın ilçe Seçim Kurulu Başkanlığı'na tutanakla teslim edilir. (298 SK. Md. 71, 107, YSK Genelge 138 Md. 56)

Sonuçların İlçe Seçim Kurulunda Birleştirilmesi

(298 SK. Md. 108, YSK Genelge 139 Bölüm II. Md. 11, Bölüm III/A-1): Sandık kurullarından gelen tutanaklar, ilçe seçim kurullarında aralıksız olarak birleştirilir. (298 SK. Md. 20/6, 108)

Siyasi Parti Gözlemcileri ile partili adaylar seçim kurulunda tutanak birleştirme işlerini izlerler. İzlemede bulunacak Bağımsız aday ve müşahitleri -partililer değil- beşten fazla ise bunlardan kurayla belirlenenler izlemede kalır. Parti aday ve gözlemcileri (müşahitler) için sınırlama söz konusu değildir.

Sandık Gözlemciliğinden (Müşahitliğinden) farklı bir görev olan seçim kurulu müşahitleri (gözlemciler)'nin kimler olduğu seçim kurullarına 29 Mart 2009'dan önce yazı ile bildirilmeli ve bu yazının bir örneğini gözlemci yanında sürekli taşımalıdır. (298 Sk. Md.108 YSK Genelge 139 Md. 11/a)

GÖZLEMCİ (MÜŞAHİT)

Sandık başı işlemlerini izlemek üzere siyasi partiler ve bağımsız adaylar GÖZLEMCİ gönderebilirler. Gözlemciler hangi siyasi partinin veya bağımsız adayın gözlemcisi olduklarını yazılı belge ile kanıtlamak zorundadır. (298 SK. Md. 25,72,84 100, YSK Genelge 138 Md. 15,16,45)

CHP'li gözlemcilerin oy kullanacakları sandıklarda görevlendirilmesine özen gösterilmelidir. Bu olanaklı değilse gözlemci öncelikle erken saatte kayıtlı olduğu sandıkta oyunu kullanmalı ve acele olarak görev yapacağı sandığa dönmelidir.

Parti Gözlemcisinin, sayım-dökümden önceki oy verme sürecindeki işlemleri izlerken sandık başında bulunur. Bu aşamada sandık başında üçten fazla bağımsız aday gözlemcisi varsa bunlar arasında kura çekilerek sadece üç tane bağımsız aday gözlemcisi sandık başında bırakılır. Sandık başı işlemlerinin izlenmesi sırasında (sayım döküme geçilmeden) **parti gözlemcilerinin** tümü sandık başında bulunabilirler. Bunlar için kura söz konusu değildir. (298 SK. Md. 25,72, YSK Genelge 138 Md. 16)

Gözlemci (Müşahit), sandıktan çıkan oy pusulasını (Sandık kurulu üyeleri gibi) isterse görebilir. (298 SK. Md. 25,72,100, YSK Genelge 138 Md. 45)

Sandıktan çıkan, sayım ve döküm cetvellerine işlenen oy pusulalarını, kurulun diğer üyeleri ve siyasi parti gözlemcileri isterlerse görebilirler. Bu sebeple aday ve siyasi parti gözlemcilerine sayım masası başında yer verilir. Ancak, siyasi parti gözlemcileri üçten fazla iseler, orada bulunan siyasi parti gözlemcileri arasından, başkan tarafından kurul önünde ad çekmek yoluyla sandık başında kalacak üç siyasi parti gözlemci-

si tespit edilir. Diğer gözlemcilerle, bağımsız aday gözlemcileri için sayım işlerini yakından izleyebilecekleri bir yer ayrılır.(298 S.K. 100,-YSK Genelge 138 Md.45)

Gözlemcinin Tutanak Örneğini Alması

Gözlemci Sandık Seçim Sonuçlarını İçeren

İl Genel Meclisi Seçiminde Örnek 53 ,

Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçiminde Örnek 54/1,

Belediye Başkanlığı Seçiminde Örnek 54,

Meclis Üyeliği Seçiminde Örnek 54 ,

Köy-Mahalle Seçiminde (Muh.İh.Hey.) Örnek 51,

Tutanaklardan onaylı bir örneği, sayım-döküm (tasnif) sonunda sandık başkanından alır. (298 SK. Md. 106/son, YSK Genelge 138 Md. 47,48, 49/son, 54)

Gözlemciler -gerektiğinde- sandık ve seçim kurullarına itiraz ve şikayette bulunurlar. (298 SK. Md. 110,116, YSK Genelge 138 Md. 58,59)

ŞİKAYET

Seçmenler, sandık kurulu başkanlarının veya bu kurulların yaptıkları işlemlere veya aldıkları tedbirlere ve bunlara benzer sair işlemlerine veya herhangi bir kimsenin Kanunun koyduğu yasaklara aykırı davranışlarına karşı, bu işlem veya tedbirlerin veya sair işlemlerinin düzeltilmesi veya yasaklara aykırı davranışların önlenmesi için sandık kurullarına başvurabilir. Bu şekildeki başvuruya (şikayet) denilir. (298 SK. Md. 116, YSK Genelge 138 Md. 58)

Sandık kuruluna şikayet, seçim sonuçlarını saptayan tutanağın düzenlenmesine kadar yapılır. (298 SK. Md. 127, YSK Genelge 138 Md. 63)

Şikayete Yetkili Olanlar

Seçme yeterliliğine sahip yurttaşlar, partilerin il, ilçe başkanları veya vekilleri ile **SIYASİ PARTİ SANDIK GÖZLEMCİLERİ (MÜŞAHİTLER)** ve adaylardır. (298 SK. Md.110,116, YSK Genelge 138 Md. 59)

Yasa ve YSK 138 nolu genelge esaslarına aykırı bir durumu saptayan CHP gözlemcisi İlçe başkanlığı tarafından kendisine daha önce verilen (veya temin ettikleri) Örnek-1 şikayet dilekçesinin boş yerlerini hemen doldurarak iki nüsha düzenleyip sandık kurulu başkanına vermelidir. İkinci nüshasını, alındı belgesi niteliğinde olmak üzere imzalatıp geri almalıdır.

Şikayetin kabul edilmemesi halinde ret kararının bir örneğinin şikayet edene derhal verilmesi gerekir. (298 SK. Md. 117, YSK Genelge 138 Md. 62/son)

Parti gözlemcisi sandık kurulun şikayeti ret kararını, İlçe Başkanlığı'na getirecek ve bu karar ilçe seçim kurulu düzeyinde **itirazda bulunulacaktır**. Sandık başından ayrılmasını uygun görmeyen gözlemci İlçe başkanlığınca önceden kendisine verilen ve ya temin edilen (örnek 2) dilekçeyi kullanarak seçim kuruluna itirazını, görev yaptığı sandık kurulu başkanlığı aracılığıyla yapacak ve İlçe Başkanlığını bilgilendirecektir. (298 Sk. 71/3-4, YSK Genelge 138 Md.64)

İTİRAZ

Bir şikayetin reddine ilişkin sandık kurulu kararları ile seçim sonuçlarını gösteren tutanakların sandık kurullarınca düzenlenmesi işlerine veya sandık kurullarının diğer kararlarına karşı itiraz olunabilir. (298 SK. Md. 127, YSK Genelge 138 Md. 64)

Sandık veya seçim kurulunun yaptığı bir işlemin, aldığı bir tedbirin ya da verdiği bir kararın yasalara aykırılığı ileri sürülerek o işlemin, tedbirin ya da kararın yasaya uygun duruma sokulması için seçim kuruluna ya da üst seçim kuruluna başvurulabilir. Bu başvuruya itiraz denir. (298 SK. Md. 110,127,128, YSK Genelge 138 Md. 64)

İtirazda Bulunabilecek Kimseler

Sandık kurulları ve başkanlarının, her türlü sandık başı işlemlerine ve yapılan şikayetlerin ret kararına karşı ilgililer (**GÖZLEMÇİLER**) derhal, seçim sonuçlarını tespit eden tutanağın düzenlenmesine kadar **itiraz edebilirler**. Şikayete yetkili kişiler aynı zamanda itiraza da yetkilidirler (298 SK. Md. 127, YSK Genelge 138 Md. 59,64,65/son)

Sandık kurulu kararlarına ve tutanakların düzenlenmesine karşı itirazlar

İtiraz, seçimin yapıldığı günü takip eden Salı (31/03/2009) günü saat 14:00'e kadar ilçe seçim kurulu başkanlığına yapılabilir. (298 SK. Md. 128)

İtirazın Yapılacağı Mercii

İtiraz, itiraza konu işlemi yapan/şikayeti reddeden veya tutanağı düzenleyen sandık kurulu veya ilgili sandık kurulunun bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna yapılabilir. (298 SK. Md. 127,128, YSK Genelge 138 Md. 64,65)

İtirazın Şekli

Sandık kurulu aracılığı ile yapılacak itirazlar sözlü olabilir. Ancak CHP gözlemcileri gerek sandık kurulu aracılığıyla, gerekse ilçe seçim kurullarına yapacakları itirazları yazılı olarak yapmalıdırlar. İtirazlarda, örneği broşür ekindeki dilekçelerle ilgili yerleri doldurularak iki nüsha kullanılmalı, bir nüshası ilgili sandık kurulu başkanı ya da seçim kurulu yetkilisine imzalatılarak alındı belgesi niteliğinde olmak üzere geri alınmalı ve acele olarak İlçe Başkanlığı'na ulaştırılmalıdır. (YSK Genelge 138 Md. 65)

DİKKAT : İtiraz veya Şikayet Üzerine, ilgili sandık yada seçim kurullarınca verilen karar kendisine tebliğ olunan gözlemciler, bunları derhal İlçe Başkanına ulaştırmalı ve sandıktaki görevlerine hemen dönmelidirler.

Ö R N E K L E R

ÖRNEK:1

(Sandık Kurulu İşlemlerine ve Kararlarına karşı ŞİKAYET dilekçesi)

.....
..... İlçe Seçim Kurulu
..... Nolu Sandık Kurulu Başkanlığına

29 Mart 2009

ŞİKAYET EDEN

:

KONU

: 29 Mart 2009 günü yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde Kurul İşlemlerine/alınan önlemlere, tutanak düzenlemesine karşı şikayetimin sunulmasıdır.

OLAY

: Kurulunuzun, oy kullandırma/sayım döküm/tutanak düzenlemesi sırasında

.....
.....
.....
şeklinde yapmış olduğu uygulama Usule, Yasaya, YSK Karar ve Genelgesine aykırıdır. Bu nedenle yapılan işleme/sayım/sonucu belirleyen tutanağa karşı şikayetlerimi sunuyorum. Gerekli düzeltmenin yapılarak hukuka aykırılığın giderilmesini dilerim.

HUKUKSAL DAYANAK: (298 Sayılı Kanun Md.116,117,127 – Yüksek Seçim Kurulu Genelge 138 Md.58,59,60,61)

Saygılarımla.

Adres

Adı – Soyadı:.....

.....

İmzası:.....

☞.....

NOT :

- Şikayet en geç, seçim sonuçlarını tespit eden tutanağın Sandık Kurulunca düzenlenip imzalanması anına kadar ilgili Sandık Kurulu Başkanlığına yapılır. (298 Sayılı Kanun Md. 127/son YSK Genelge 138 Md.63)
- Şikayet dilekçesi iki nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası-Alındı Belgesi Niteliğinde olmak üzere-Sandık Başkanına onaylatıp geri alınır. Şikayet red olunursa, red kararı sandık başkanından alınır. Bu durumda (Örnek 2) İtiraz Dilekçesi hazırlanır ve Sandık Kurulu Başkanına verilir.
- İlçe Başkanlığı konu ile bilgilendirilir.

ÖRNEK : 2

(Sandık Kurulunun RED Kararlarına karşı İTİRAZ dilekçesi)

..... İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına

- Sunulmak Üzere -

..... Nolu Sandık Kurulu Başkanlığına

29 Mart 2009

İTİRAZ EDEN :

İTİRAZ OLUNAN KARAR : Nolu Sandık Kurulunun 29.03.2009
gün ve Sayılı Kararı.

OLAY : 29..03.2009 günü yapılan Mahalli İdareler Ge-
nel Seçimlerinde ... Nolu Sandık Kurulunun Oy
Kullandırma/Sayım Döküm Tutanak düzenle-
mesi sırasında

Usule, Yasaya, YSK Karar ve Genelgelerine aykırı olan ve yukarıda anlatı-
lan şekilde yapılan uygulamaya karşı şikayetimiz Sandık Kurulunca reddo-
lunmuştur. İtirazımıza ilişkin red kararının kaldırılarak sonucun ivedi bir şe-
kilde ilgili Sandık Kuruluna ulaştırılmasını ve hukuka aykırılığın giderilmesini
dilerim.

HUKUKSAL DAYANAK: (298 Sayılı Kanun Md.110,127,128 – Yüksek Se-
çim Kurulu Genelge 138 Md. 58,64 ve devamı)

Saygılarımla.

Ek :..... Nolu Sandık Kurulu Red Kararı

Adres Adı – Soyadı:.....

..... İmzası:.....

NOT :

- Seçim Sonucu Tutanakları düzenlenene kadar bu itiraz yapılmalıdır.
- İtiraz dilekçesi iki nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası Sandık Baş-
kanına –Alındı Belgesi Niteliğinde olmak üzere- onaylatılıp geri alı-
nır. İtiraz sonucu ilgili seçim kurulundan izlenir. (YSK Genelge 138
Md. 64 ve devamı)
- Bu itiraz doğrudan İlçe Seçim Kuruluna da yapılabilir. (298 Sayılı
Kanun Md.111,127)
(Doğrudan Seçim Kuruluna başvuru)
- Bu itiraz İlçe Başkanlıklarınca izlenecektir.

ÖRNEK : 3

(Sandık Kurullarının Seçim Sonuçlarını gösteren Tutanaklarına
karşı İTİRAZ dilekçesi)

✂.....

..... İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına

.../.../2009

İTİRAZ EDEN :
KONU :Nolu Sandık Kurulunun seçim sonuçlarını gösteren Tutanakların düzenlenmesi işlemine/Sandık Kurulu Kararına/İtirazımızın sunulmasıdır.
OLAY : 29..03.2009 günü yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde KurulumuzunNolu Sandığında Oy Kullandırma/ Sayım Döküm/ Cetvellere Geçirme/ Tutanak Düzenleme Sırasında;

.....
.....
.....
Şeklinde yapmış olduğu uygulama Usule, Yasaya, YSK Karar ve Genelgesine Aykırıdır. Seçim sonuçlarını da etkilemiştir. Bu nedenle Yapılan İşleme/ Sayıma/ Sonucu Belirleyen Tutanağa itiraz ediyoruz. İtirazımızın kabulü ile anılan Tutanağın iptalini, yeniden Sayım Döküm Yapılmasını diliyoruz.

HUKUKSAL DAYANAK: (298 Sayılı Kanun .Md. 110,111,112,113,114,115 – Yüksek Seçim Kurulu Genelge 138 Md. 64 ve devamı)

Saygılarımla.

Ek :..... Nolu Sandık Kurulu Red Kararı

Adres Adı – Soyadı:.....

..... İmzası:.....

✂.....

DİKKAT!

- Bu itiraz en geç 31 Mart 2009 Salı günü saat 14:00'e kadar İlçe Seçim Kuruluna yapılabilir. (298 Sayılı Kanun .Md.128)
- Durumu saptayan yerinde düzenlenmiş Tutanak ve öteki belgeler dilekçeye eklenmelidir.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ